

Czynniki agrotechniczne wpływające na wartość biologiczną marchwi

Edward Pawlik

Rolniczy Zakład Doświadczalny w Żelaznej

Wybór pola

- Pole wolne od nicieni. W regionie Żelaznej bardzo popularny jest mątwik północny, który powoduje drobnienie korzeni marchwi, na korzeniach wytwarza się „broda korzeniowa”, a na niej cysty mątwika.
- Od szkodników glebowych - mam tu na myśli osiewniki /drutowce/ a przede wszystkim rolnice, które szczególnie były dokuczliwe w tym roku. Zwłaszcza przy tak wielkiej suszy glebowej miały znakomite warunki do żerowania. Nocne zabiegi zwalczające w/w szkodniki nie były tak skuteczne jak w poprzednim sezonie. Obserwowaliśmy wszystkie stadia rozwojowe równocześnie. Od sezonu 2007 rozpoczniemy zabiegi profilaktyczne-zwalczające przy użyciu insektycydów na etapie przygotowania gleby do siewu.
- Metali ciężkich - marchew bardzo łatwo je kumuluje,
- Do uprawy nie mogą być brane gleby o wysokiej zawartości N - kumulacja azotanów.

Wybór pola powinien być poprzedzony analizą glebową, na podstawie której zaplanujemy nawożenie.

Wybór odmiany

- W zależności od przeznaczenia. Marchew na „świeży rynek” – pęczkowa, do przetwórstwa, czy do przechowywania i na konsumpcję.
- Preferowanego typu korzeni.
- Udziału rdzenia i miększu. W rdzeniu gromadzone są azotany.
- Zielenienie główki. Odmiany, które wystają ponad powierzchnię gruntu. Przeciwdziałanie przez 1-2 krotne podredlanie.
- Odporność na choroby. Szczególnie trudne i kosztowne jest zwalczanie bakterioz.
- Długości okresu wegetacyjnego.
- Składu biochemicznego.
- Przydatności do określonego systemu zbioru np. bujność naci.
- Przydatności do przechowywania.

Wybrane elementy agrotechniki

1. Uprawa roli powinna być dokładna i głęboka. Ostateczne uformowanie redlin czy wałów winno się odbywać przy użyciu specjalnych, głęboko spulchniających maszyn formujących redliny czy wały np. STRUIK, BASIWER. Nie jest możliwe zastąpienie w/w maszyn bez często znacznego zmniejszenia plonu.
2. Doskonałe wymieszanie. Zagęszczenie formowanych redlin, wałów powinno umożliwiać bezproblemowe rozmieszczenie nasion na głębokość 1-2 cm.
3. Kierunek formowania redlin. Najkorzystniejszy wschód-zachód. W warunkach Żelaznej często obserwujemy słabszą obsadę /nawet o 30-40%/ na rzędach marchwi od strony zachodniej/ wysiewamy 2 rzędy marchwi na redlinie - odległość rzędów 18 cm/.
4. Obsada - do wydania plonów rzędu 75 ton /ha obsada 30 szt. roślin/m², stąd, uwzględniając jakość nasion, jakość warunków uprawowych i wschody polowe, wystarczająca jest obsada 50 szt./m².
5. Jakość nasion - użycie nasion kalibrowanych o sprawdzonej zdolności kiełkowania, wielkości co najmniej 1,6 mm, zapewnia bardzo precyzyjny wysiew.
6. Termin siewu - dla dobrych i stosunkowo łatwych do uzyskania wschodów celowa jest „ucieczka w ilość” tzn. im wcześniejsze siewy, tym pewniejsze wschody. Oczywiście trzeba się liczyć z faktem, że część roślin marchwi zjarowizuje. W przypadku siewów z II połowy kwietnia i majowych dobrze jest mieć w odwodzie systemy wspomagające nasiona
7. Ochrona przed chwastami - bardzo dobre efekty daje metoda dawek dzielonych
8. Nawożenie - mimo 5-15% strat składników pokarmowych, potas często stosujemy już jesienią, wysiewając sól potasową w ilości 15q/ha. Chlorki zostają przemieszczone do głębszych warstw. Część azotu w formie amonowej i potasu w formie siarczanowej stosujemy pogłównie pod obsypnik. Przeciwdziała to nadmiernemu zasoleniu, które jest niebezpieczne w okresie kiełkowania i wschodów - często w okresie wschodów obserwujemy zamieranie młodych roślin, nie zawsze z powodu porażenia przez choroby w okresie kiełkowania.
9. Nawadnianie - nie należy dopuszczać do nadmiernego przesuszenia, szczególnie w okresie intensywnego gromadzenia plonu. W przypadku pojawienia się intensywnych opadów bądź nawodnienia, na pewno wystąpi pęknięcie korzeni /rok 2006/. Nawadniamy w okresie wschodów /jeśli wschody są zagrożone/ i od połowy lipca w razie potrzeby. W okresie wegetacji zapotrzebowanie na wodę wynosi 400-450 mm.
10. Ochrona przed chorobami i szkodnikami. Żółte tablice lepowe przeciwko połyśnicy marchwiance winny być standardem. Obserwacja lotów motyli /ciem/ rolnic. W przypadku zwalczania i zapobiegania chorobom przy stosowaniu preparatów kontaktowych i wgłębnych należy pamiętać o dokładności pokrycia roślin, co zapewnia większa ilość cieczy (500 l). Dokładne pokrycie roślin preparatem zapewniają opryskiwacze z rękawem powietrznym lub specjalnymi dyszami.